

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 72 28 24 00

Sagsnr.
2019 - 6363

Doknr.
164167

Dato
13-03-2020

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg har d. 25. september 2019 stillet følgende spørgsmål nr. 92 (alm. del) til social- og indenrigsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Charlotte Broman Mølbæk (SF).

Spørgsmål nr. 92:

"Vil ministeren oplyse, om det er lovligt og i overensstemmelse med god forvaltningsskik og f.eks. servicelovens § 1, stk. 2, om blandt andet at fremme den enkeltes mulighed for at udvikle sig og klare sig selv, servicelovens § 10 om kommunens rådgivning og retssikkerhedslovens formål, når en kommune rådgiver en social klient til at søge et kviklån for at medfinansiere en nødvendig tandlægebehandling, som betyder, at de forbundne renteudgifter fører til, at klienten sættes i yderligere gæld og ender med at betale f.eks. 28.000 kroner tilbage for et oprindeligt lån på 15.000 kr., og vurderer ministeren, at denne form for rådgivning i sidste instans kan gøre kommunen erstatningspligtig, jf. f.eks. dommen i UfR 1983.1096 V?"

Svar:

Lad mig starte med at slå fast, at jeg mener, at der længe har været behov for at gøre kviklånsmarkedet mere anstændigt. Vi ved, at en række forbrugere har det svært på markedet for de mindre, kortfristede forbrugslån, og vi har set en del eksempler på, at især udsatte borgere er kommet i klemme på markedet med deraf følgende store gældssætninger. Det kan vi som samfund ikke være tjent med. Det er derfor bundsolid socialpolitik at gribe ind over for de aggressive kviklån, der rammer skævt og gør socialt udsatte mere udsatte.

Erhvervsministeren har den 19. december 2019 indgået en bred politisk aftale, der bl.a. sætter loft for de årlige omkostninger ved optagelse af bl.a. kviklån samt indfører et markedsføringsforbud, hvis man udbyder dyre forbrugslån. Derudover tilføres der med aftalen yderligere fem mio. kr. til den nationale vidensfunktion for økonomi- og gældsrådgivning, der supplerer midlerne afsat i aftalen om udmøntning af reserven for 2020-2023 til en styrket frivillig økonomi- og gældsrådgivning, som skal hjælpe de mennesker, der allerede er kommet i økonomiske vanskeligheder. Desuden sættes der øget fokus på undervisning i privatøkonomi i de danske folkeskoler og ungdomsuddannelser. Der er således fokus på både at forebygge, at man ender i uoverstigelig gæld med de sociale følger, det kan indebære, og at hjælpe dem, der allerede er endt der.

Jeg ved, at spørgsmålet har baggrund i en konkret sag fra en kommune, hvor en borger oplever, at kommunen har opfordret borgeren til at tage et kviklån. Kommunen har i en pressemeddelelse afvist, at det skulle være tilfældet.

Jeg kan ikke forholde mig til den konkrete sag. Oplever en borger manglende eller mangelfuld rådgivning og vejledning i forbindelse med en sag i kommunen, vil det efter omstændighederne kunne påklages til Ankestyrelsen, mens Ankestyrelsen som led i det kommunale og regionale tilsyn vil kunne behandle lovligheden af en kommunes eller kommuners retningslinjer eller generelle praksis.

Jeg vil dog gerne generelt belyse de gældende regler på området. Syddjurs Kommune, som den konkrete sag handler om, har også spurgt mit ministerium og Beskæftigelsesministeriet om forståelsen af lovgivningen på området i forhold til at inddrage kviklånsmuligheder i dialogen om borgerens mulighed for selv at kunne finansiere sin del af en udgift.

Da reglerne om at yde hjælp til tandbehandling hører under Beskæftigelsesministeriet, har jeg indhentet følgende bidrag:

"Der er i dag flere muligheder for at yde hjælp til tandbehandling efter lov om aktiv socialpolitik. Dels er der et rettighedsbaseret tilskud, jf. lov om aktiv socialpolitik § 82 a, som omfatter blandt andre kontanthjælpsmodtagere, dels kan der ydes et transbestemt tilskud, jf. lov om aktiv socialpolitik § 82, til personer, der modtager hjælp i kontanthjælpssystemet, studerende og andre lavindkomstgrupper til egenbetalingen. Det transbestemte tilskud efter § 82 i lov om aktiv socialpolitik ydes efter en individuel konkret vurdering, dels af nødvendigheden af afholdelse af udgiften og dels den enkeltes økonomiske forhold.

Lov om aktiv socialpolitik giver således mulighed for, at kommunerne kan yde tilskud til tandbehandling og -pleje, idet begge bestemmelser alene ydes til den del af udgiften, der ikke kan dækkes efter anden lovgivning. I den forbindelse skal kommunerne vurdere, om borgeren selv har mulighed for at betale udgiften, eventuelt ved at optage et lån. Det fremgår ikke af reglerne, hvilke typer af lån kommunerne kan opfordre borgerne til at tage, herunder eksempelvis et kviklån.

Når en person søger om den transbestemte hjælp til tandbehandling, skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om ansøgeren selv har økonomisk mulighed for at betale for tandbehandlingen. Ved denne vurdering skal der lægges vægt på ansøgerens individuelle økonomiske forhold, herunder rådighedsbeløb og eventuelle formue. Rådighedsbeløbet fastsættes med udgangspunkt i de månedlige nettoindtægter fratrukket de rimelige og nødvendige faste udgifter.

Efter praksis kan kommunen ikke uden videre lægge til grund, at borgeren kan optage et lån eller opnå en afdragsordning. Det er en del af sagens oplysning, og kommunen skal derfor indhente oplysninger fra borgeren, om borgeren har lånemuligheder. Hvis borgeren i det konkrete tilfælde kan betale udgiften ved hjælp af et lån eller en afdragsordning, kan kommunen ikke yde transbestemt hjælp. Efter praksis er det dog en betingelse, at det er realistisk, at ansøgeren kan betale de løbende afdrag og øvrige omkostninger ved lånet/afdragsordningen. I vurderingen af, om en afdragsordning, kredit- eller lånemulighed er realistisk, skal det indgå, om borgeren kan afholde kredit- og låneomkostningerne samt betale afdragene. Den tidsmæssige udstrækning og beløbs størrelse, sammenholdt med den pågældendes økonomi skal også indgå i vurderingen."

Det er retstillingen efter de gældende regler. Det er min klare forhåbning, at udmøntningen af den nye aftale vedr. kviklån vil dæmme op for, at flere udsatte bliver lokket i

uoverstigelig gæld, der kan føre til hjemløshed og andre sociale problemer. Det er for mig endnu et vigtigt skridt i retning mod et mere retfærdigt Danmark.

Jeg kan endelig for en god ordens skyld oplyse, at spørgsmålet om en kommunes evt. erstatningsansvar i sidste ende henhører under domstolene.

Jeg har sammen med beskæftigelsesministeren sendt kopi af dette svar til Syddjurs Kommune, da Syddjurs Kommune over for ministeriet som nævnt har stillet spørgsmål om forståelsen af de gældende regler på området.

Med venlig hilsen

Astrid Krag